

**Kamu Kaynaklarını
Özel Okullara Aktarma
Girişimleri ve Eğitim**

Yöneticilerinin Tasfiye Planı
Eğitim Sistemi Yeni Bir Kaosun İçine İtiliyor

EĞİTİM SEN

(Eğitim ve Bilim Emekçileri Sendikası)

Adına Sahibi: Ünsal Yıldız

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü: Ali Paşa Şanlı

Yazışma Adresi: Cinnah Cad. Willy Brandt Sk. No:13

Çankaya / ANKARA 06680

Tel: (0.312) 439 01 14 (pbx) Fax: (0.312) 439 01 18

E-posta: bilgi@egitimsen.org.tr Web: www.egitimsen.org.tr

Sayfa Düzeni/Kapak: Gülüzar Ünver

Baskı:

Eğitim Sen Yayınları
Şubat 2014

Kamu Kaynaklarını Özel Okullara Aktarma Girişimleri ve Eğitim Yöneticilerinin Tasfiye Planı ile Eğitim Sistemi Yeni Bir Kaosun İçine İtiliyor!

Türkiye’de özellikle AKP’nin tek başına iktidar olduğu son 11 yıl içinde genel olarak kamu hizmetlerinde, özel olarak ise en geniş ve yaygın kamu hizmeti olan eğitim alanında hem içerik olarak, hem de örgütsel işleyiş açısından piyasa merkezli bir “işletmecilik” anlayışı yerleştirilmeye çalışılmıştır. Bugüne kadar eğitim sisteminde eğitim biliminin en temel ilkeleri ve toplumsal ihtiyaçlar göz ardı edilecek kadar sayısız yasal değişiklik ve fiili uygulamalar hayata geçirilmiş, eğitimin geçmişten birikerek artan en temel sorunları çözülmek bir yana daha da derinleştirilmiştir.

Hükümet tarafından TBMM'ye sunulan “Milli Eğitim Temel Kanunu ve Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı” eğitimde yıllardır uygulanan piyasa merkezli politikaların ve siyasi kadrolaşma hamlelerinin çok daha ilerisini ifade etmektedir. Tasarı, dersanelerin kapatılması bahanesi üzerinden bir taraftan kamu kaynakları ile özel okulların doğrudan desteklenmesini getirirken, diğer taraftan sayıları 100 bini bulan bütün eğitim yöneticilerine yönelik tarihin en büyük ve en kapsamlı tasfiye planını içermektedir.

AKP hükümeti, bu tasarı ile kamusal eğitim alanını daha da daraltmakta, özel öğretimin doğrudan desteklenmesi doğrultusunda ciddi adımlar atmaktadır. Kamusal eğitime ayrılması gereken kaynakların dersanelerin dönüşümü bahanesiyle özel öğretime aktarılması, özel okulların eğitim içindeki payının artırılması için sayısız teşvik ve destek getirilmek istenmesi, iktidarın eğitim politikasının merkezinde halkın değil, piyasa güçlerinin olduğunu göstermektedir.

Milli Eğitim Temel Kanunu ve Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı Neler Getiriyor?

Siyasi iktidar bir taraftan kamu kaynaklarını özel okullara aktarmak için düzenleme yaparken, aynı taslak içinde MEB Temel Kanunu ve Teşkilat Kanunu'nda yapmak istediği değişikliklerle, kendi döneminde atanan tüm yöneticilere görevden el çektirmekte ve yeni yönetim kadrolarını, kendi siyasi çizgisindeki valiler aracılığıyla bakanlığa bağlı okul ve kurumlarda görevlendirmek için kapsamlı bir değişiklik yapmak istemektedir.

Yıllardır sorunlarla boğuşan eğitim sistemini yap-boz tahtasına çeviren Hükümetin, eğitimde 4+4+4 dayatmasının yasalaşması sürecinde olduğu gibi, eğitimde yaşanan sorunları daha da derinleştirecek olan son hamlesini kabul etmek mümkün değildir. Yıllardır eğitim emekçilerinin, öğrencilerimizin ve velilerin taleplerine kulaklarını tıkayan Milli Eğitim Bakanlığı'nın eğitim sistemini yeni bir kaosun içine itmesinin bedelini sadece eğitim emekçileri değil, tüm toplum ödemek zorunda kalacaktır. Bu nedenle, TBMM'ye sunulan kanun taslağına karşı mücadeleyi başta eğitim sendikaları olmak üzere, en geniş toplum kesimleriyle ortaklaştırmak gerektiği açıktır.

Kamu kaynakları özel okullara aktarılamaz

Getirilmek istenen düzenleme ile 1 Eylül 2015 tarihine kadar özel okula dönüşme taahhüdünde bulunan dershanelere Hazine taşınmazları üzerinde eğitim tesisi yapmaları için kamu arazilerini 25 yıllığına bedelsiz kullanma hakkı verilecek. Ayrıca hazine arazisi üzerindeki Milli Eğitim Bakanlığına ait okullar, okulların ek binaları vb on yıla kadar kiraya verilebilecek. Devlete ait arazisi değerli okullar birer birer özel sektöre, vakıflara devredilecek. Örneğin İstanbul'da Başbakan'ın oğlunun kurucuları arasında yer aldığı TURGEV vakfına devlete ait bir okulun kendisi ya da arazisi sembolik bir miktara kiraya verilebilecektir.

Özel ilkokul, özel ortaokul ve özel liselerde öğrenim gören öğrenciler için, resmi okullarda öğrenim gören bir öğrencinin okul türüne göre her kademedeki okulun öğrenim süresini aşmamak üzere, kamu kaynakları kullanılarak doğrudan eğitim ve öğretim desteği verilecektir. Bu kapsamda eğitim ve öğretim desteğinden 48-66 ay arasında olan çocuklar için de özel okul öncesi eğitim kurumları en fazla bir eğitim öğretim yılı süresince

yararlandırılması planlanmaktadır. Bakanlığın amacı, zaten sorunlarla boğuşan kamu eğitimini zayıflatmak ve yurttaşları özel öğretime yönlendirmek için kamu kaynaklarını kullanmaktır.

Yıllardır eğitime ve eğitim yatırımlarına yeterli bütçe, kamu okullarına ödenek ayırman AKP iktidarı bugün özel okul patronları için elinden geleni yapmaktadır. Kamu okullarında kadrolu çoğu taşeron şirket personeli binlerce yardım hizmetli çalıştırılırken, velilerden temizlik, spor vb. adlarla birçok kalemden para toplanıp eğitimin tüm yükü velilerin sırtına yüklenirken, kamusal eğitime ayrılması gereken kaynakların, özel okullara aktarılmak istenmesi büyük bir çelişkidir.

Eğitim Sen neyi savunuyor?

Dershanelerin kapatılması ve özel okula dönüştürülmesi tartışmalarını, yıllardır gördüğümüz gibi, kamusal kaynakların eğitimin ticarileştirilmesi ve her geçen gün daha fazla oranda piyasalaştırılması için özel okullara, dolayısıyla sermayeye aktarılması olarak değerlendiriyoruz. Yapılması gereken, halkın ödediği vergilerden oluşan kamu kaynaklarının kamusal eğitim için kullanılmasıdır.

Kamu kaynakları özel çıkarlar için değil, halkın yararı gözetilerek değerlendirilmeli ve sadece eğitimde değil, bütün hizmet alanlarında kamu harcamaları artırılmalıdır. Halktan toplanan vergilerin, kamu okulları için harcanmayıp, çeşitli yöntemlerle özel okullara aktarılmak istenmesi kabul edilemez ve karşısında durulması gereken bir durumdur.

Nitelikli bir eğitim sistemi oluşturmak için, tek başına eğitim sisteminin kamusal nitelikli olması ve kamu kaynakları tarafından finanse edilmesi yeterli değildir. Kamu tarafından herkese eşit ve parasız olarak sunulması gereken eğitimin bilimsel ve demokratik bir içerikte olması, kamusal, nitelikli bir eğitim sisteminin oluşturulması açısından zorunludur. Bu anlamda Eğitim Sen'in yıllardır savunduğu ve eğitim hakkının temel ayaklarını oluşturan kamusal, bilimsel, demokratik, laik ve anadilinde eğitim talebi gerçekleşmediği sürece, eğitimde yaşanan sorunlara kalıcı çözümler üretmek mümkün değildir.

Eğitim yöneticilerinin sözlü sınavla belirlenmesi ve vali tarafından atanması kabul edilemez

Daha önce 652 sayılı MEB Teşkilat ve Görevleri Hakkında KHK ile yapılan değişiklikle, okul ve kurum müdürleri, “yazılı ve/veya sözlü” olarak yapılarak okul veya kurum müdürlüğü sınavında başarılı olmak kaydıyla, hizmet süreleri, “performans” ve “yeterlikleri” dikkate alınarak

il milli eğitim müdürünün teklifi üzerine “vali tarafından” atanması öngörölmüştü. Taslaktaki düzenleme ile uygulama hayata geçirilecek. Sözlü ve/veya yazılı sınavla belirlenecek olan eğitim yöneticilerinin valiler tarafından atanmasıyla önümüzdeki dönemde öğretmen alımları ve atamalarının da hükümetin il başkanları gibi çalışan valiler tarafından yapılmasının önü açılacak.

Kanun yürürlüğe girdiği tarihte, 4 yıl ve üzeri sürelerle okul müdür ve yardımcısı orak görev yapanların görevleri “hiçbir işleme gerek kalmaksızın” sona erecek. Görevi sona eren eğitim yöneticileri öğretmen olarak görevlendirilebileceği gibi, görev yeri de değiştirilebilir. Düzenleme ile eğitim yöneticileri atamasında tek kriter hükümetin çizgisinde olmak olacak ve bütün atamalarda “siyasi torpil” temel belirleyici haline gelecek. Bu düzenleme, AKP hükümetinin eğitimde en alt kademededen en üste kadar hiçbir farklı görüşe yer vermek istemediğini, bütün eğitim yöneticilerinin siyasi iktidarın sözünden çıkmayan “siyasi kadrolar” haline getirilmek istendiğini gösteriyor.

MEB bünyesinde İl Müdürü, ilçe müdürü, il müdür yardımcısı, şube müdürü atamalarında kriterlerin yönetmelikle düzenleneceği iddia edilse de, şu anda görevde olan İl Müdürleri görevden alınarak, MEB bünyesindeki “havuza” alınacaklar. Bakanlıktaki grup başkanı, genel müdür, müsteşar yardımcılarının da görevleri kanun yürürlüğe girdiğinde son bulacak ve onlar da “havuza” girerken, yerlerine yeni “siyasi kadrolar” atanacak.

Taslakta ayrıca 1926 yılından bu yana ders kitaplarının eğitim ve öğretime uygun olup olmadığına karar veren Talim Terbiye Kurulu’nun görev tanımı değiştirilmek istenmektedir. Yapılması planlanan değişikliğe göre, eğitim ve öğretim plan ve programları,

ders kitapları, yardımcı ders kitapları ve öğretmen kılavuz kitapları başta olmak üzere her türlü eğitim araç ve gerecini eğitim ve öğretime uygunluk bakımından inceleyen Talim ve Terbiye Kurulu bir karar organı olmaktan çıkarılacaktır. Kurul, yalnızca bilimsel danışma ve inceleme organı haline getirilecek.

Eğitim Sen neyi savunuyor?

Eğitim Sen yıllardır eğitimde yaşanan siyasi kadrolaşma girişimlerine dikkat çekerek eğitim yöneticilerinin okullarda ya da işyerlerinde gerçekleştirilecek demokratik seçimlerle belirlenmesini ve yönetici atamalarında liyakat ve yeterlilik kriterlerinin temel alınmasını savunuyor. Milli Eğitim Bakanlığı ise yapmak istediği değişiklikle bakanlık kadrolarını eğitimcilerden çok iktisat, işletme vb gibi alanlardan sağlayarak, her açıdan piyasa merkezli eğitim işletmeciliği anlayışını hayata geçirmeyi planlıyor.

Milli Eğitim Bakanlığı, eğitim yöneticiliğini işletmeci bir mantıkla yeniden düzenlemek isterken, geçtiğimiz yıllarda yapılan sınavlarla gelen eğitim yöneticilerinin görevlerine son vererek, yerlerine açıkça torpil anlamına gelen sözlü sınav üzerinden belirlenmesi ve yine siyasi birer aktör olan valiler tarafından atanacak siyasi kadroların göreve getirmek istenmesi kabul edilemez.

Talim Terbiye Kurulu Başkanlığı'nın (TTKB) yıllarca eğitim üzerinden resmi ideolojinin yeniden üretilmesinde oynadığı rol bilinmektedir. Kurum eğitimin içeriğinin merkezi olarak belirleyen ve resmi ideoloji ile uyumlu bir politika izlemiştir. Bu anlamda TTKB'nin bugüne kadar bilimsel, nitelikli ve özgürlükçü bir eğitim müfredatının oluşturulması önündeki en büyük engel olduğu açıktır. MEB, bir taraftan TTKB'nin yetkilerini daraltırken,

daha merkezi ve doğrudan bakan onayına dayalı daha merkezi bir politikayı hayata geçirerek, eğitim sistemi içindeki dayatmacı uygulamalarını sürdüreceğinin sinyallerini vermektedir.

Müfredatların belirlenmesinde sermaye ve iktidar odaklarının siyasal/ekonomik çıkarlarına yönelik düzenlemelere karşı çıkılmalıdır. Bilginin demokratikleştirilmesi, sendikalar, bilim çevreleri ve öğrenci-veli temsilcilerinin müfredat hazırlanmasında katılımının sağlanması sağlanmadıkça gerçek anlamda demokratik bir yapının ortaya çıkması mümkün değildir.

Dershane öğretmenlerinin sorunları çözülmüyor

Dershanelerde çalışan öğretmenler 1 Temmuz 2015 itibariyle 6 yıl bu kurumlarda kesintisiz öğretmenlik yapmışlarsa (prim ödenmişlerse) KPSS şartı olmaksızın sözlü sınav ile “öğretmen kadrolu memur” statüsünde doğrudan kamuya atamaları yapılacak. Bu öğretmenler sağlık hariç hiçbir özür atamasına başvuramayacaklar. Yani 4 yıl boyunca aynı yerde çalışmak zorunda kalacaklar. Eş durumundan yer değiştirme talep edemeyecekler. Dershanelerdeki eğitim emekçileri iş güvencesi, çalışma koşulları ve ücret güvencesi açısından en olumsuz koşullarda çalışıyorlar. Dershane öğretmenlerinin mesleki ve duygusal tükenmişlik düzeyleri, kamuda çalışan kadrolu öğretmenlere göre daha yüksek. Dershane öğretmenlerinin sözleşmeleri dönemsel yapılıyor ve bu nedenle dershane öğretmenleri yılın belli aylarında işsizlik sorunu ile karşı karşıya kalıyorlar. Bu alanlarda çalışan öğretmenlerin büyük bölümünün ataması yapılmayan öğretmenlerden oluşuyor.

Milli Eğitim Bakanlığının çözüm olarak sunduğu 6 yıl dershane öğretmenliği yapmış olanların sözlü sınavla kamuya alınması

sorunu çözmekten uzak bir yaklaşım. 52 bin derslane öğretmenleri içinde bu koşulları taşıyanların sayısı 10 bini geçmiyor. Geriye kalan 40 bini aşkın öğretmen ve 50 binden fazla derslanede çalışan emekçi hükümetin plansız uygulamaları nedeniyle işsiz kalma riskiyle karşı karşıya bırakılıyor.

AKP hükümeti ve Milli Eğitim Bakanlığı, ne derslanelerde güvencesiz ve kölelik koşullarında çalışan öğretmenlerin sorunlarını, ne de derslaneleri yaratan sınav ve piyasa merkezli eğitimi ortadan kaldırmak niyetindedir. İktidar bir taraftan eğitimdeki piyasa ilişkilerini derinleştirirken bir taraftan da derslanelerde çalışan binlerce eğitim emekçisini işsizliğe ya da daha güvencesiz koşullarda çalışmaya mahkum etmektedir.

Eğitim Sen neyi savunuyor?

Derslanelerin kapatılarak özel okullara dönüştürülmesi girişimi eğitim sistemini sınav odaklı hale getiren nedenleri ortadan kaldırmaktan uzaktır. Yapılmak istenen değişiklik ile derslanelerde çalışan öğretmenlerin ve diğer çalışanların yaşayacağı mağduriyet çözümediği gibi, “sözlü sınav” ile kamuya geçiş tartışmaları 300 bini aşkın işsiz öğretmenin bulunduğu bir ülkede adaletli değildir. Derslanelerde sigortasız çalıştırılan çok sayıda öğretmen bulunmaktadır ve öğretmenlerin çoğunun sigortası da eksik yatırılmaktadır. Ücretli öğretmenlik uygulaması gibi güvencesiz istihdam biçimleri sürdürülürken, derslane öğretmenlerine sözlü sınav gibi her türlü istismara açık bir uygulama ile öğretmenliğe geçme imkânı tanınması yeni tartışmaları ve haksızlıkları beraberinde getirecektir.

Milli Eğitim Bakanlığı öğretmen istihdamı konusunda bugüne kadar benimsediği bütün politika ve uygulamalardan derhal vazgeçmeli,

öğretmen yetiştirme ve istihdamı konusunda sendikalarla bir araya gelerek ataması yapılmayan öğretmenler ve güvencesiz çalışan öğretmenlerin sorunlarının kalıcı olarak çözümlenmesi için ortak politikalar geliştirmeli, eğitim fakültelerinden mezun olan tüm öğretmenler koşulsuz, şartsız, sınavsız, mülakatsız kadrolu atanmalı, herkese kadrolu ve güvenceli istihdam sağlanmalıdır.

Aday öğretmenlere sınavın arkasında iş güvencemizi tamamen kaldırmak hedefi var

Aday öğretmenler bir yıl fiilen çalıştıktan sonra performans değerlendirmesinde başarılı olmak ve disiplin cezası almamak koşuluyla asaleten atanmak için yazılı veya sözlü sınavı girmek zorunda kalacak. İlk sınavda başarılı olamayanlar başka bir il ya da ilçeğe sürgün edilecekler ve ikinci sınavda da başarılı olamazlarsa memuriyetle ilişikleri kesilecek.

İlk bakışta, bu düzenlemenin sadece aday öğretmenlere özgü olduğu düşünülse de, düzenlemenin Milli Eğitim Bakanlığı'nın Ulusal Öğretmen Strateji Belgesi'ne uygun bir şekilde yapıldığı anlaşılmaktadır. MEB, "Ulusal Öğretmen Strateji Belgesi" ile öğretmen yetiştirme sistemi ve öğretmen istihdamı günümüzün piyasa değerleri olan "rekabet", "verimlilik", "kariyer", "performans", "stratejik hedefler" vb gibi kavramlar üzerinden şekillendirmek istemekte, ilk adımı aday öğretmenlerin asli kadrolara atanması aşamasında uygulamak istemektedir. Bu uygulamanın bir sonraki adımı önce eğitim yöneticilerinin, ardından tüm eğitim emekçilerinin iş güvencelerinin kaldırılması ve eğitimde sözleşmeli istihdamın hızla yaygınlaşmasıdır.

Eğitim Sen neyi savunuyor?

Bu düzenleme ile aday öğretmenlerin asil kadrolara geçişi zorlaştırılmaktadır. Öğretmenliğin daha nitelikli bir hale getirileceği gerekçesi ile yapılan bu düzenleme ile öğretmenlikte niteliğin sadece sınav başarısına indirgenmesi kabul edilemez. Mevcut uygulamada KPSS, KPSS Eğitim Bilimleri ve KPSS Alan sınavı olmak üzere üç sınavı geçmek zorunda olan öğretmen adaylarının atandıktan sonraki ilk yıl asli kadroya geçiş yapabilmeleri için bir sınav zorunluluğunun daha getirilmesi doğru değildir. Öğretmenlikte niteliği artırmak eleme sınavları ile değil, daha bütüncül politikalarla mümkündür.

Öğretmenlik mesleği AKP iktidarı tarafından tamamen sınava dayalı teknik bir meslek haline dönüştürülmüştür. Adaylıktan asil kadroya geçiş koşulu sınav odaklı değil uygulama ve süreç odaklı olmak zorundadır. Eğitimde her türlü güvencesiz istihdam (ücretli, vekil, taşeron, geçici, 4-c, 50-d vb) uygulamasına derhal son verilmelidir.

Kamu Kaynaklarının Talanına ve Eğitim Sisteminin Siyasal Kadrolarla Yönetilmesine izin veremeyelim!

Sonuç olarak yasa taslağı ile eğitimde yaşanan “piyasa merkezli” ve “siyasal kadrolaşmaya” dayalı dönüşümün son halkalarından birisi daha tamamlanmak istenmektedir. Bir taraftan dersanelerin özel okula dönüştürülmesi için gerekli altyapı çalışmaları sürdürülürken, diğer taraftan baştan sona değiştirilerek olan eğitim yöneticilerinin tıpkı bir şirket yöneticisi gibi belirlenmesi ve çalıştırılmalarının eğitimde yaşanan ticarileştirme ve fiili özelleştirme uygulamalarını arttırması kaçınılmazdır.

AKP hükümetinin geçtiğimiz 12 yıl içinde eğitim sistemi üzerinden hayata geçirdiğı bütün icraatlarında olduğu gibi, yine kamu kaynaklarını özel okullara aktarmak için düzenlemeler yaptığı, sadece bununla yetinmeyip bütün bakanlık teşkilatını tasfiye ederek, piyasacı eğitim politikalarına uygun olarak yeni bir siyasal kadrolaşma operasyonu başlattığını söylemek mümkündür.

EĞİTİM SEN

Eğitim ve Bilim Emekçileri Sendikası

Cinnah Cad. Willy Brandt Sk. No:13 Çankaya/ANKARA 06680

Tel: (0.312) 439 01 14 (pbx) / Fax: (0.312) 439 01 18

E-posta: bilgi@egitimsen.org.tr / Web: www.egitimsen.org.tr